

Familien på Fogedgården ca. 1770-1972, Sørup matrikel 2a

Indhold:

Dette er indsamlede oplysninger om min oldemor Margrethe Rasmussens familie på Fogedgården, Sørupvej 18, Eskildstrup.

Hanne Margrethe, min oldemor, er født på Fogedgården i Sørup, 14/3 1839, hvor hendes far, Rasmus Jørgensen, var gårdmand og Sognefoged.

Forord:

Min mor har fortalt, at hun kom fra bønder på Falster. Hun fortalte om den store gård, som familien måtte opgive, da hun var lille. Hun fortalte også, at hendes efternavn Troen stammede fra gården, da hendes far, min morfar, købte navnet (i 1905).

Jeg har derfor ledt efter oplysninger om gården i Lundby og navnet Troen – Dette er beskrevet i notatet: Familiehistorie Frihedsminde Lundby matr. 4a1833-1921 og navnet Troen.

Under denne søgen efter oplysninger på nettet: i folketællinger, kirkebøger, sogneprotokoller, hartkornsekstrakter og matrikelkort med meget mere, faldt jeg over, at min mormor Karen Agnes Boesen også kom fra en slægtsgård, faktisk 2 slægtsgårde, en i Nr. Vedby (hendes mor) og en i Sdr. Kirkebye (hendes far). Dette er beskrevet i notat I: Familiehistorie Matr. 12a Nr. Vedby 1772-1996 og notat II: Familiehistorie i Sdr. Kirkebye matr. 8a fra 1782 -1924.

Endelig begyndte Poul og jeg at udfylde slægtstræer tilbage til vores bedsteforældres tipoldeforældre. I den forbindelse faldt jeg over, at min oldemor – min morfars mor – også kom fra en slægtsgård – Fogedgården.

Gårdejerstanden

Fra ca. 1800 var der stor status i at være gårdmand i forhold til at være husmand, daglejer eller lignende. Gårdbørnene skulle derfor helst også ind på en gård. En gård var et arbejdsfællesskab med en mand og en kone, så man var afhængig af at begge poster var besat. Hvis enten manden eller konen døde, så var det vigtigt at få denne erstattet hurtigt, så gården fortsat kunne drives godt. Mens gårdene var fæstede dækkede fæstebrevet mandens og enkens levetid.

Så hvis man ikke havde mulighed for at overtage fødegården, kunne man gifte sig med en enke/enkemand med en gård.

I min mors familie, familien Troen, bor man på en gård. I familien er der også mange af gårdmændene, der er sognefogeder. Det ser ud som om, det er vigtigere at komme ind på en gård, end hvilken gård det drejer sig om, eller hvor den ligger. Familien har derfor rødder over hele Nordfalster.

Kort over Falster – familiegårde

H.P.H. Boesens gård
Nr. Vedby matr. 12A
1772-1996

Frihedsminde
Lundby matr. 4a
1833-1921

Fogedgården
Sørup matr. 2a
1737-1972

Boesensminde
Sdr. Kirkeby matr. 8A
1782 -1924

Familien Bring
Stanggerupvej Rodemark,
Vejring matr.15a, Åstrup
1746-??

Sørup og Sørupgård

I bogen Ønslev-Eskildstrup, Nr. Alslev kommune I., 1980, skrevet af Ketty Lykke Jensen er der en del oplysninger om Sørup, Sørupgården og Fogedgården.
Link: <https://www.ronlev.dk/bibliotek/3103.pdf>

Her er et uddrag:

Byen er nævnt i jordebogen fra det 13. århundrede under navnet Syothorp. Det er i tidens løb ændret noget, og i 1511 kaldes det Sørup. Jorden, der er temmelig lavtliggende, har haft en ret stor sø, hvilket byen så har fået navn efter. Frendehave et areal i Sørup betyder "indhegnet areal med træer".

Sørup har været meget kendt langt tilbage i tiden. Det skyldes hovedgården "Sørupgård", der har været ejet af herremænd og fruer. På gården har været besøg af de kongelige, og der har været afholdt jagt. Ved krongodsets salg i 1766 kom gården ind under Nørre Ladegård, også kaldet Vesterborg.

I bogen står også, at Kong Christian III (1503-1551) var meget glad for at gå på jagt, og han opholdt sig meget på Falster i samme anledning. Til hans underhold skulle der gives madskat, og det forlød, at han på et tidspunkt havde tænkt sig at opholde sig i Nykøbing en nat, i Gedser tre nætter, i Vålse to, i Sørup på "Sørupgård" otte og to nætter i Stubbekøbing. Det var i august 1551.

Christian III

Portræt udført af Jacob Binck i 1550

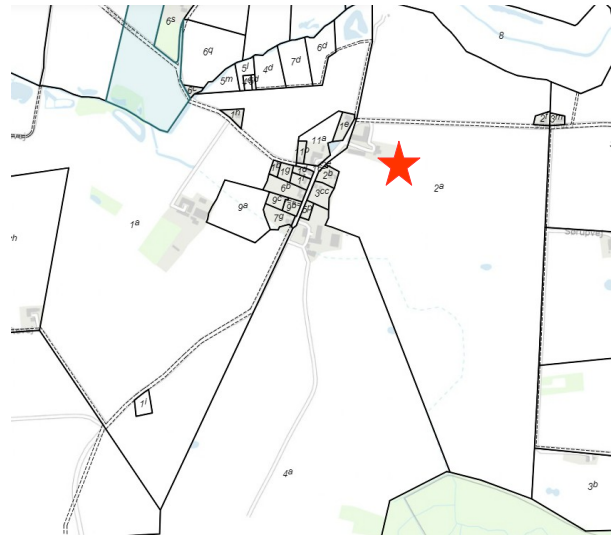
Sørup by, Eskildstrup 1809-1861

<https://historiskekort.dk>

Matrikelkort - nugældende i 2025

matr. 2a og forventet placering af Fogedgården

<https://www.matriklen.dk/#/kort/sfe/8880139/jordstykker/2170377>

Fogedgården

1. generation Foged

Sørupgård blev i mange år ejet af familien Foged, hvorfor den ændrede navn til Fogedgården.

Den første Foged, jeg har fundet, er Rasmus Hansen(1) født 9. september 1737 i Outrup.

Han bliver gift med Maren Cnudsdatter født 1742 og de får 5 børn.

- (2) Hans Rasmussen født 2. februar 1770,
- (3) Mette Rasmusdatter født 20. maj 1772,
- (4) Jørgen Rasmussen født 14. april 1777,
- (5) Cnud Rasmussen født 8. juli 1779 og
- (6) Maren Helene Rasmusdatter født 3.maj 1784.

I folketællingerne FT1787 (7) og FT1801 (8) bor Rasmus Hansen Foged med kone og børn i Sørup. I FT1801 er Jørgen Rasmussen dog ude at tjene.

(9) Rasmus Hansen Foged dør 22. oktober 1805, 68 år gammel. Hans kone Maren Cnudsdatter dør 9. august 1819, 78 år gammel (10).

2. generation Foged

(11) Den 20. december 1806 gifter ungkarl Jørgen Rasmussen født 1777 sig med pigen Maren Hansdatter født 19. december 1783 (12) begge fra Sørup og de får sammen børnene:

- (13) Rasmus Jørgensen født 3. marts 1807, som dør 16. april 1808, 1 år gammel (14),
 - (15) Rasmus Jørgensen født 12. april 1809, der får samme navn, som sin afdøde bror.
 - (16) Marie Jørgensdatter født 19. marts 1811,
 - (17) Catrine Jørgensdatter født 14. september 1813,
 - (18) Kirsten og Maren Jørgensdatter født 13. juni 1817 og
 - (19) Knud og Hans Jørgensen født 13. april 1821.
- Ialt 8 børn.

Jørgen Rasmussen overtager Fogedgården formodentlig senest 1805, hvilket fremgår af kortet over Sørup by 1809-1861. Han bliver på gården, da han i FT1834 (20) er gået på aftægt sammen med sin kone. Et enkelt af deres børn Maren Jørgensdatter 17 år, født 1817, bor stadig på gården.

- (21) Jørgen Rasmussen Foged dør 6. oktober 1837, 61 år gammel og aftægtsmand i Sørup. Hans kone (22) Marens Hansdatter dør 2. marts 1849, 66 år gammel.

3. generation Foged

Sønnen Rasmus Jørgensen født 1809 har overtaget gården i 1834 sammen med sin kone Maren Andersdatter født 11. okt 1813 i Rodemark (23). De er blevet gift 18. oktober 1833 (24).

De får sammen børnene

- (25) Hans Peder Rasmussen født 12. juni 1834
 - (26) Elise Kirstine Rasmussen født 27. juli 1836
 - (27) Hanne Margrethe Rasmussen født 14. marts 1839 (Hannes Oldemor)
 - (28) Jørgen Rasmussen født 20. februar 1841
 - (29) Knud Andreas født 18. juni 1843
 - (30) Anders Ludvig født 23. maj 1846
 - (31) Maren Rasmussen født 17. marts 1849
 - (32) Rasmus Rasmussen født 1. november 1851 og
 - (33) Karen Marie Rasmussen født 26. juli 1854
- Ialt 9 børn

De driver Fogedgården sammen i årene:

- (34) FT1840 Rasmus Jørgensen, Maren Andersdatter med 3 børn, hans mor på aftægt og 4 tjenestefolk
- (35) FT1850 Rasmus Jørgensen, Marens Andersdatter, 7 børn og 2 tjenestepiger
- (36) FT1860 Rasmus Jørgensen, Marens Andersdatter, 9 børn og 1 tjenestepige
- (37) FT1870 Rasmus Jørgensen, Marens Andersdatter, 6 børn og 2 tjenestefolk

I 1872 afgav Rasmus Jørgensen Foged matr. 2b til Eskildstrup kommune, der sammen med matr. 2c gik til Skoleembedets jorde.

I FT1880 (38) går Rasmus Jørgensen og Marens Andersdatter på aftægt på gården og overlader den til deres søn Rasmus Rasmussen Foged.

Maren Andersdatter dør 21. april 1881, 67 år og (39) Rasmus Jørgensen Foged dør 12.

april 1883, 74 år, Aftægtsmand, Sørup, hans dødsårsag er koldbrand i fødderne (40).

4. generation Foged

Rasmus Rasmussen Foged, født 1. november 1851, gifter sig den 3. oktober 1879 i Vignæs (41) med Oline Margrethe Pedersen, født 1860 (42).

De får sammen børnene

(43) Sofus Rejnholdt Georg Rasmussen født 24. august 1880

(44) Maren Helga Petrea Rasmussen født 1. november 1882

(45) Rasmus Peter Julius Rasmussen født 24. december 1885

Navnet Foged

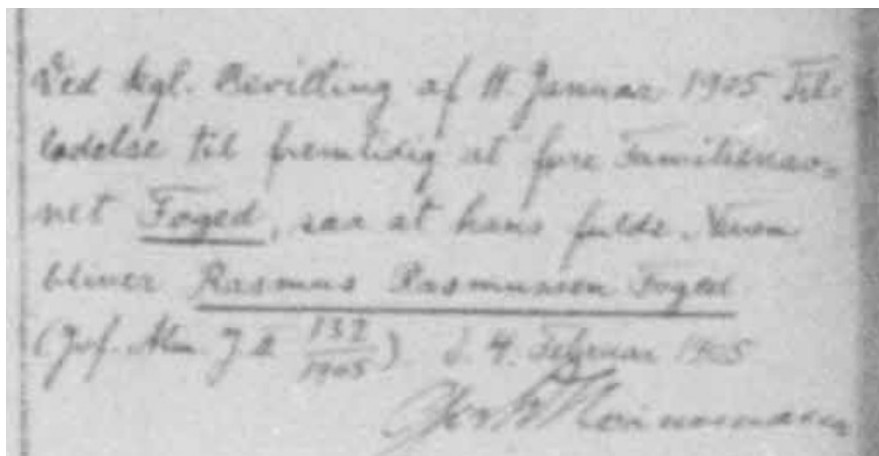
I gamle dage fik børn efternavn efter deres fader, så Peter Hansens søn Jens kom til at hedde Jens Petersen og Peter Hansens datter Maren kom til at hedde Maren Petersdatter. Familiens efternavn skiftede således hele tiden. Dette kunne gøre det lidt svært at finde ud af hvem, der var i familie med hvem. Staten kom derfor med en navnelov i 1828, der kræver, at familien har det samme efternavn. Det blev desværre af præster og andre myndighedspersoner tolket således, at alle skulle holde fast i den pågældende faders efternavn. Det betød, at folk i Danmark kom til at hedde Hansen, Nielsen og Petersen. Så det blev ikke det mindste nemmere at kende familierne fra hinanden.

Det nordiske folk har altid haft for vane at give folk et tilnavn, måske mest for de fremtrædende i samfundet. Vi kender det fra vikingetiden Ragnar Lodbrog, Bjørn Jærnside, Ivar Benløs, eller Gorm den Gamle, Knud Daneast, Harald Blaatand. Denne tradition er fulgt med helt op til vore dage. Man har især på Falster holdt denne tradition i hævd. Det er en god ide, da folk jo har en tradition for at kalde sine børn det samme.

For at imødekomme problemerne med de mange ens efternavne kom en ny navnelov 22. april 1904.

Her have man ret til at antage navnet på den ejendom, man ejede, såfremt den vel at mærke også havde været ejet af ens far og farfar. Disse muligheder var kun åbne i en kort periode, frem til lovens endelige ikrafttræden 1. juli 1906.

Rasmus Rasmussen fik derfor ved kgl. bevilling af 11. januar 1905 tilladelse til fremtidig at føre Familienavnet Foged, så at hans fulde navn bliver Rasmus Rasmussen Foged. Hvilket fremgår af kirkebogen noteret ved hans dåbsattest:

Fogedgården 1839

I bogen Danske gaarde III s. 1297, Link: <https://www.ronlev.dk/bibliotek/2264.pdf>, er der beskrevet nedenstående om Fogedgården:

Fogedgaard i Eskildstrup S., Falsters Nørre H., Maribo A. Postforb. og nærmeste St.: Eskildstrup. Telef.: Eskildstrup Nr. 4. Gaarden ligger 2 Mil fra Stubbekøbing. Dens nuv. Ejer er Hr. Sognefoged *R. Rasmussen Foged*, som overtog den 1880. Hr. R. R. Foged er født paa Ejendommen 1851 og gift med *Oline Margrethe Pedersen*, født 1860. Af tidl. Ejere kan nævnes den nuv. Ejers Fader, R. P. Foged. Gaarden er i 4 Slægtled gaaet i Arv fra Fader til Søn.

Matr.-Nr. 2 a m. fl. af Sørup. Hartk: 10 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdkr. 2½ Alb. Der svares i Tiende c. 80 Kr. Ejendomsskylden er 53,000 Kr. Brandassurance for Hovedbygning 6462 Kr., for Avlsbygninger 12,263 Kr., Besætning 9760 Kr., Inventar 4290 Kr. og Avl 10,620 Kr. Aarlig Ejendomsskyld Skat Kr. 58,30. Bidrag til Amtsrepf. 125 Kr. Sidste Aars Kommuneskat Kr. 268,46. Bygningerne er forsikrede i »Den alm. Brandf. f. Landb.«; Besætn., Inv. og Avl i »Falsters Brandf.«. Det samlede Areal udgør 90 Tdr. Ld., deraf Ager 79, Eng 8, Skov 1½, Have og Gaardsplads 1½ Td. Ld. Gaarden drives af Ejeren.

Agermarken drives i en 7 Marksdrift med: 1. ½ Grønjordshavre ½ Græs, 2. benyttet Brak, 3. ½ Hvede ½ Rug, 4. Roer, 5. Havre og Byg, 6. ½ Byg ½ Blandsæd, 7. Kløver og Græs. Staldg. anvendes til Vintersæd. Kunstg. gives til Roer. Der avles i Gennemsnit af Hvede 15, Rug 14, Byg og Blandsæd 18 og Havre 24 Fold. Jorden er let lermuldet med sandblandet Lerunderlag. Besætn. bestaar f. T. af 24 Køer, 16 Stkr. Ungkvæg og Kalve, 2 Tyre, 7 Heste, 3 Plage og Føl samt 4 Faar og Lam. Sidste Aar solgtes 12 Fedesvin. Kvægbesætn. vedligeholdes ved eget Tillæg og er af rød dansk Race. Mælkemængden var sidste Aar gennemsn. 6787 Pd. pr. Ko; den leveres til Eskildstrup Fællesmejeri. Det norm. Folkehold er 1 Fodermester, 1 Forkarl, 3 Elever og 2 Piger.

Fogedgaard er opført c. 1845 af Egebindingsværk med Straatag. Uden for selve Gaarden er af den nuv. Ejer bygget en Bræddelade, et Gødningshus og en Svinestald.

I Haven findes Ruiner af et gammelt Slot (Søborg eller Sørup Slot).

Til Ejendommen hører Sørup Sø, der nu om Sommeren er tørlagt og afgiver Græsgang.

Til Ejendommen hører 1 jordløst Hus.

Skøde til Sørup matr. 2a og 3i

Link: <https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=17008291#124682,18383606>

[illegible]**Skøde til Sørup matr. 2a og 3i**

Renskrift af dele af skødet til Sørup
matr.2a :

Skøde til Rasmus Peder Julius
Rasmussen Foged fra Rasmus
Rasmussen Foged , dateret 8.
december 1911 og 3 læst 8. februar
1912 på 2a og 3i.

Skøde til samme fra M. Pyndt
Petersen, lyst 20. april 1922 på 5^b
Oustrup.

Skøde til Hans Nielsen fra Julius
Foged på 2a og 3i for 118.850 kr +
71.000 kr løssøre lyst 22/5 1947.

Skøde til Sørup matr. 2b og c

Link: <https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=17008291#124682,18383607>

Matr. Nr.		Ejendommen		Anmærkninger	
1a	1815	1815	1815	1815	1815
1b	1816	1816	1816	1816	1816
1c	1817	1817	1817	1817	1817
1d	1818	1818	1818	1818	1818
1e	1819	1819	1819	1819	1819
1f	1820	1820	1820	1820	1820
1g	1821	1821	1821	1821	1821
1h	1822	1822	1822	1822	1822
1i	1823	1823	1823	1823	1823
1j	1824	1824	1824	1824	1824
1k	1825	1825	1825	1825	1825
1l	1826	1826	1826	1826	1826
1m	1827	1827	1827	1827	1827
1n	1828	1828	1828	1828	1828
1o	1829	1829	1829	1829	1829
1p	1830	1830	1830	1830	1830
1q	1831	1831	1831	1831	1831
1r	1832	1832	1832	1832	1832
1s	1833	1833	1833	1833	1833
1t	1834	1834	1834	1834	1834
1u	1835	1835	1835	1835	1835
1v	1836	1836	1836	1836	1836
1w	1837	1837	1837	1837	1837
1x	1838	1838	1838	1838	1838
1y	1839	1839	1839	1839	1839
1z	1840	1840	1840	1840	1840

Skøde til Sørup matr. 2b og c

Renskrift af dele af skødet:

Skøde til Ønslev- Eskildstrup kommune fra Rasmus Jørgensen Foged 14. november 1872 af Matr. 2b i Sørup, der sammen med matr. 2c gik til Skoleembedets jorde.

Rasmus Rasmussen Foged driver Fogedgården sammen med sin hustru Oline Margrethe Pedersen og bor på Fogedgården i årene

- (38) FT1880 Rasmus Ramussen Foged med kone Oline Mragrethe og hans forældre Rasmus Jørgensen og Marens Andersdatter på aftægt samt 5 tjenestefolk
(46) FT1890 Rasmus Rasmussen og Olinee Margrethe, 3 børn og 7 tjenestefolk
(47) FT1901 Rasmus Rasmussen og Olinee Margrethe, 2 børn og 5 tjenestefolk
(48) FT1906 Rasmus Rasmussen Foged og Oline Margrethe, 2 sønner og 5 tjenestefolk
(49) FT1911 Rasmus Rasmussen Foged og Oline Margrethe, 1 søn og 6 tjenestefolk

(50) Rasmus Rasmussen Foged dør 5. januar 1912, 60 år gammel.
Oline Margrethe er på aftægt på gården til hun dør 9. februar 1945, 84 år gammel (51).

5. generation Foged

Sønnen overtager gården.

Rasmus Peder Julius Foged født 24. december 1885 gifter sig 14. november 1913
(52) med Ida Hansine Friis født 30. oktober 1892 (53).

(45) Ifølge I bogen Ønslev-Eskildstrup, Nr. Alslev kommune I. opføres der et nyt stuehus i 1912. Mon ikke det var et nyt hus til de nygifte?

De får sammen børnene:

(54) Rasmus Erik Foged født 15. januar 1915

(55) Esther Foged født 9. februar 1916

(56) Gudrun Foged født 28. juni 1920

Rasmus driver Fogedgården sammen med sin hustru Ida i årene

(57) FT1916 Julius Foged og Oline Margrethe Foged med 1 barn, hans mor og 7 tjenestefolk

(58) FT1925 Rasmus Peder Julius Foged og kone Ida Hansine, 3 børn, hans mor Oline på aftægt samt 8 tjenestefolk

(59) FT1930 Rasmus Peder Julius Foged og kone Ida Hansine, 3 børn, hans mor Oline på aftægt samt 5 tjenestefolk

(60) FT1940 Rasmus Peder Julius Foged og kone Ida Hansine, 2 børn, hans mor Oline på aftægt samt 5 tjenestefolk

Rasmus Peder Julius Foged sælger Fogedgården 22. maj 1947 til sin svigersøn Hans Nielsen, der har giftet sig med hans datter Esther Foged den 9. juli 1940 (61).

De får sammen sønnen Niels Foged Nielsen 10. marts 1950 (62).

Rasmus Peder Julius Rasmussen dør 3. januar 1952 (63).

De sælger gården 17. februar 1972 til Ivan Arendt, der rev stuehuset ned og byggede et moderne 1 planshus i 1977. Parcelhuset og de oprindelige lader står der stadig i 2025.

Sørupvej 18

Google maps april 2025